В ЛАВРІ

У Лавру в печери я тричі ходив,
блукав там самітний з півднини
та в бога прощення благав за мої
тяжкі редакторські провини.

Ах, боже, редактором бути у нас
і не согрішити — не можна:
хоч як ти пильнуйся, дивись, аж нараз
і вийшла стаття вся безбожна.

Ти вранці писав, а увечір уже
пішла твоя єресь світами;
хоч сядь та й заплач, не завернеш ніяк
газети з тяжкими гріхами.

І нарід читає, дивуєсь тобі,
як можна так явно грішити,—
пропало! Без напасті і без гріха
редактору дня не прожити.

Та в бозі надія, вій знає, що в нас
писати — то мука й покута;
ти пишеш, грішиш —1 і тобі в той сам час
провина у бога забута.

І тільки ще сам дорікаєш собі,
як маєш і час, і охоту;
а там, як прийдеться, рукою махнеш
і робиш ту саму роботу.

Так пишеш роками, все пхаєш у ту
газету, страшну ненажеру,
аж поки тобі заманеться втечи
у тиху, відлюдну печеру...

Печери вже здавна на Русі були,
і нині у нас їх багато;
в них криється русин від світа-людей
і молиться богу завзято.

В часи допотопні жив русин не сам —
в печері мав жінку і діти;
в часи християнські уже зрозумів,
що лучче самому сидіти.

І ліз у печеру, там їв корінці,
і пив із криниці лиш воду,
та думав: "Нема, як в печері, життя,
найпаче для руського роду!

Тут тихо, ні сварки, ні бійки нема,
політика нас не обходить;
нехай загибає і нарід цілий,
що нам у печерах се шкодить?!"

І нині так само: хоч русин тепер
не лізе в печеру осібно,
та з хати устроїть печеру таку,
що кращої і не потрібно.

І в ній заховається, снить, і мовчить,
та молиться господу богу,
щоб тілько не витяг його хто на ту
тернисту, народну дорогу.

У хаті спокійно, як в ямі святій,
є хліб свій, є жінка, родина,—
то що чоловіка обходить весь світ
і бідна якась Україна?

Ще якби та Русь-Україна була
багата, і славна, й свобідна;
а то і признатись до неї ніяк —
така безталанна і бідна...

Сиди ж у печері, мій брате, мовчи,
що душу і тіло положим,
злодіїв цілуй, на розбій не кричи —
а станеш угодником божим.

Угодником станеш у бога й людей,
все вище і вище ти підеш:
спершу на посади високі й важні,
а там і у небо заїдеш...

Угодники божі, печерські черці,
не гнівайтесь, прошу, на мене:
болить мене серце за землю отсю,
болить мене серце збіджене.

Тут архімандрити, як архібандити,
ереї, як прості євреї,
ту власті, щоб красти, невинних судити
за божі і людські ідеї.

[1897]